

Panoràmica del recinte del castell i de l'església des del sud-oest. Fotografia de Jordi Gironès

Geografia i medi natural

El castell de Mediona es troba situat arran del riu de Bitlles, afluent de l'Anoia, i a una altitud de 400 m, en un indret on predominen les brolles d'estepes amb pi blanc en una zona de vegetació que corresponia al carrascar i les alzines. Hi ha força degradació causada en la major part pels incendis que han tingut lloc en aquesta zona de la Serralada Prelitoral al llarg dels anys.

La seva situació és ben estratègica com ho demostra el lloc on s'alça, just arran del camí que, recorrent el riu de Bitlles, comunicava en temps medievals la plana del Penedès amb les terres més interiors de l'Anoia. El riu forma aquí un congost travessant la serralada, orientada de NE a SW, que connecta el nucli dels Motllons – Turó de l'Avellana (706 m) amb la serra d'Ancosa (944 m) a través de la muntanya del Marquès (on és el castell de Mediona) i la serra del Bolet.

La història

Aquest castell ja és esmentat a la darrereria del segle X, essent el centre de la baronia de Mediona, la qual comprenia l'actual terme de Sant Quintí de Mediona. Els primers documents del castell daten ja del 1011.

Guillem de Mediona, fill de Sisemund d'Oló i nét del vescomte de Girona Guiniguís Mascaró, heretà del seu pare els castells d'Oló i d'Aguilar, si ve també arribà a posseir el de Mediona, fet pel qual prengué el seu nom. Era levita i rebé del bisbe Borrell de Vic l'encàrrec de repoblar la contrada de Calaf (1025). I del bisbe Oliba rebé l'ordre de reforçar els castells de Tous i Montbui (1023). Morí en lluita contra els sarraïns l'any 1032. També havia posseït el castell de Corbera de Llobregat.

El 1050 n'era senyor Ramon de Mediona i l'any 1237 els vescomtes de Cabrera, que tenien aleshores la jurisdicció del castell,

anomenaren castlà a Guillem de Mediona.

El 1266 va ser senyor de Mediona Bernat de Barberà, llinatge que mantindria la possessió d'aquest castell fins el 1616.

A partir del segle XIV el castell i el seu terme passà a dependre del vescomtat de Cardona.

L'edifici

El castell té una bona extensió i és format per dos recintes consecutius. La part més antiga, i en pitjor estat, és la torre circular, de poca alçada actual, amb rengles d'*opus spicatum*.

La torre principal, més tardana, fou la residència senyorial i és de planta quadrada, d'uns 10 m de costat amb parets molt gruixudes i tres pisos que es comuniquen per una escala de cargol. A la façana sud hi ha una porta a nivell de sòl i una altra a mig aire amb quatre mènsules. Hi ha finestres sageteres a totes les cares.

En el recinte hi ha una cisterna buidada en la roca i un portal i restes de la muralla exterior amb una torre quadrada que no con-

serva sinó una planta. I dins del clos fortificat i hi ha l'església del castell dedicada a Santa Maria; és d'una nau amb volta apuntada gòtica i absis poligonal (segle XIV). En ella és venerat el sant Crist de Mediona. Fou incendiada l'any 1936 essent reconstruïda l'any 1940.

Nota: la informació ha estat aconseguïda de la *Gran Enciclopèdia Catalana* i del llibre *Castells Romànics Catalans. Guia*. Edicions Mancús, 1989.

Jordi Gironès Vilardebò
octubre de 2007